

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetni helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatálnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésnek fölvételük 's pontosan és jutányosan közöltetik.

Hirliapi félévünk vége közelegetével a jövő július-decemberi félesztendei folyamért járandó előfizetésre vagyunk szives tiszteletű bizodalommal felszólítani a két testvér hazai tisztelt olvasó közönséget. Mivel pedig az általunk bátrak közölt fensőbb rendelet szerint a nm. m. kir. udvari kincstár által a hetenként kétszer szétküldetni szokott hírlapok minden példányától a félévi postadíj 48 p. krról 1 frt. 12 krra, a hetenként többször szétküldetni szokottakétól pedig 2 pforintra emeltetett: ez okból kénytelenek vagyunk az eddigi szokott félévi postai előfizetés-díjt az említett fensőbb rendelet következtében lapjaink hétszakos kétszeri szétküldetése mellett 24 pengő krral emelni. 'S minthogy a Magyarország és Erdély postaállomásának nagyobb részire mégjövő félesztendőben is hetenként csak kétszer történnendik a hírlap- és levél-szállítás, ennél fogva mégjövő félesztendei (július-decemberi) hírlap-folyamunk hetenként, mint eddig, két ízben fog megjelenni és szétküldetni; 1848tól kezdve azonban, mivel addig hiteles tudósítás szerint a hetenkénti négyszeres postajárás a még eddig ezzel nem bíró vidékekre is ki fog terjesztetni, fensőbb k. engedelemmel fogva testvér-lapjaink is hetenkénti, négy ízbeni megjelenésöknél fogva négy ízben is szét fognak küldetelni hetenként minden tájra.

Az előrebocsátottakhoz képest a félévi előfizetés boríték nélkül 's házhoz küldéssel Budapesten mint eddig 5 pengő forint, borítékosan szinte Budapesten házhozküldéssel, mint eddig, 6 pforint; — borítékosan postán 6 frt. 24 kr. pengő. Előfizetni helyben Pesten uri utca 453dik számú Trattner-Károlyi ház első emeletén a szerkesztőségnél 's Magyar- és Erdélyországban minden kir. postahivatálnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldre kívántató példányok iránt csupán a bécsi főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Pest június 1jén 1847.

A' Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Kinevezések és előléptetések. István kir. helytartó ő fenségének válasza Buda sz. kir. város tanácsához és a tiszavölgyi társulathoz. Vásárkori elmékedések. Tiszavölgy: Igénytelen nézetek a Tiszavölgy könyvébe írt szabályzati költségbiztosítás körül. Budapesti napló. Törvényhatóságok: Krassó, és Borsodmegyék közgyűlései; Esztergom környékéről. Erdélyi országgyűlés. Társulati élet: A tiszavölgyi társulat választmányi ülésének határideje Polgáron a nádori bíróságra előkészületül.)

Rülföld. (Amerika, Spanyolország, Portugália, Anglia, Franciaország.)
Értesítő.

MAGYARORSZAG és ERDELY.

Ó cs. 's ap. kir. felsége a szatmári káptalanban következő kanonok, u. m. Obermajer András olvasó-, Majorhold Antal éneklő-, Dósa Antalt ör-kanonokká, Bíró Lászlót székesegyházi főesperessé, Pelikán József sziget-i plebánost ezen káptalan ifjabb kanonokjává; továbbá Szuics Antal esztergomi, Wexelbaum Ignác kernyei plebánost 's Batakovics Antal professort a kalocsai főkáptalan tisztl. kanonokjává — nemkülönb Kilián János kömlői, Csontos József várkonyi plebánusokat, Németh Mihály professort, és Ferenczy Imre érseki kancellárt az egri érseki megye tiszteletb. kanonokjává, továbbá Rüd János karancseszi és Szuhányi János dobózi plebánusokat a rozsnyói székes káptalan Reinisch Lajost pedig a nagyszébeni kir. tereziái árvaház igazgatóját Erdélyben a károlyvári székes káptalan tisztl. kanonokjává kinevezni; Beniczky Ágoston kir. ítélőtáblai ülnököt, királyi tanácsost, czimmet tisz. kan. díjmentesen; — Bíró Miklóst végre az erdélyi kir. kormány-székénél tisztl. fogalmazóvá kinevezni legkegy. méltóztatott.

Frankenburg Adolf, magyar kir. udv. kamarai járulnok a magyar kir. udv. kancelláriához magyar tolmács-csálón érdemesítve.

Pitzinger János a budai kerületi főpostahivatálnál kezelő tisztl. ellenőrködő tisztlé, Selle Sándor, Georch Möricz és Molloni Zsigmond járulnokok pedig ugyanott kezelő tisztekké lőnek előléptetve.

A nmlgm. kir. udv. kamara a zölyomk. bányakamarai uro 'alomban megürlt badini ispánságra Weiteisch ültz Jézst: f zölyomi ispánt, 's az ekép megürlt zölyom ispán-állomásra Nikólasz István gyakornokot léptette; továbbá az aradi or. sőhivatalnál megürlt ellenőrségre saját kérelménél fogva Polonyi Gottfried vallemarei kir. sőtárnokot alkalmazta; nemkülönb a nádszegi k. sőhivatalnál megürlt ellenőrködő mázsameszteri állomásra Lackerbacher Ferencz baresi sőmázsameszter; a Barcsom megürlt sőmázsálóságra Szlabigh Jakab pajtaórt, Vághelyen megürlt k. sőtárnokságra báró Clauer Jánost pozsonyi ellenőrködő sőmázsameszter — végre az ófalusi k. sőmázsameszteri állomásra Horánszky József kézmárki mázsálót, ennek helyére pedig sőmázsálósá Zeman yi János kézmárki sőpajtaórt mozdítá elő.

István es. kir. főhg 's Magyarország kir. helytartója köv. választ intézett sz. kir. Buda főváros részvéttanusító 's illetőleg örvendő iratára: Nemes városi Tanács! Boldogult édes atyám elhunytá fölött irántam tanusított meleg részvétükért és személyem iránti bizalom-teljes ragaszkodásukért szívem mélyéből mondok köszönetet. — Az áldás, mellyet hálás elismerésük a felejthetetlen atya hamvaira mond, irt hozott fiui fájdalma is 's nem enged kételkednem: hogy a dicsőült emléke uraságotok kebléből enyészni nem fog. — Azon közbizalom és szeretet, melly a boldogultat félszázados nehéz pályája küszöbén üdvözlő-jó és bálszerenese közt sirjáig hiven kísérte őt 's ennél érdemeinek szebb elismerése, fáradalminak méltóbb jutalma nem lehetett. — Illy példa által lelkesítette, magasztos czélul tűztem ki törekvésem elibe, atyám szelleméhez hiven az általa kijelölt utat követni, mellyen uram királyom legmagasb

bizalmának 's hazánkfiai várakozásának, mennyire tölem telik, megfelelhenni reménylek. Egy legyen munkálkodásunk végeztélja: a' közjó 's velünk lesz bizonynyal Isten áldása is. 'S ha majdan pályám végfathárán annyi elismeréssel fogna az én működésem is találkozhatni, mennyi jóakaró bizalommal látom magam jelenleg környezve: elértem volna — mi után vágyok — a' legszebb pályabért. Prága pünköszt hó 1jén 1847. István s. k. kir. helytartó. —

A tiszavölgyi társulathoz pedig szintazon tárgybeli feliratára következő kegyes választ intézett: Tisztelt társulat! Az őszinte bánat, mellyel a' „Tiszavölgyi Társulat“ felejthetetlen atyám elhunytát keserű 's a' hálaérzet, mellyel emlékének adózik, újabb fényt hoz a' boldogult hamvaira, jutalmul azon buzgó gondoskodásért, mellyélfogva még élt vőgnapjaiban is e' társulat ügyét annyi szeretettel gyámolítá.

'S épen minthogy sokat vesztett a' dicsőültben e' tisztelt társulat, fiui bánatom súlyát is inkább itélheti meg, 's ezen közös veszteségünk fölötti fájdalomban bizonyára nagy részt veszen; fogadja ezért szives köszönetemet, azon nyilatkozat mellett: hogy ugyan a' gondviselés, miszerint szeretett atyámat a' királyi helytartói hivatalban kövessem, követni akarom hiven az általa járt utat is, mellyen — a' hon érdekei fölött örködni meg nem szűnt szelleme biztos vezetőként áll előttem. Minélfogva kedves hagyomány gyanánt veszem át különösen azon buzgó érdeket is, mellyel a' boldogult a' tiszaszabályozás hatalmas eszméjét már esirájában ápolá 's e' tisztelt társulat lelkes működését előmozdítani folyton segíté. — A' társulat feladata valóban nagy és dicső; adjon Isten áldást hozzá, adjon kitűrést a' roppant munkához 's engedje, hogy a' társulat közhasznu törekvése, mellyet részemről mindenkor 's mindenütt örömmest fogok támogatni, meghozza azon nagyszerű eredményt, mellyet ohajtunk 's tekintve a' kezdet nehéz küzdelmei közt már eddig eszközöltek, bizton is reménylünk. — Végre még köszönetet mondok a' társulat eddigi munkálkodását tanusító könyvecskék megküldetéseért 's minden jót kívánva maradok a' tisztelt társulat jóakarója István kir. helytartó. — Prága Pünköszt hó 24kén 1847.

Vásárkori elmékedések 1847. június elején.

Pest, vásárok ideje, észrevehető élénkséget nyer. A' vidékek eladói és vevői illyenkor szokják a' fővárost legnagyobb számban meglátogatni, hogy a' szükségéik fődőzésére megkivántatókat beszeressék, hogy ügyeiket rendezzék 's hogy végre körülnézzenek az emberek közt, kiknek társaságában polgári rendeltetésök czélja felé történniök kell. —

A' kebelbeli intézetek, egyesületek, társulatok 's más illyfélék ezen alkalmat okosan használva, illyenkor szokják gyűléseiket, eszmecseréiket stb. tartani; ekép a' vidéki, vásárlás vagy eladás végétt jövőn be — alkalmat vehet egyszerűsmind a' közügyekben, a' társulati mozgalmak 's tevékenységben részt vehetni, a' socialis és politikai életet — mellynek hű ismértetésére a' hírlapok jelen állása elégtelen — saját eredetiségében vizsgaszemle alá venni 's itélni a' dolgok 's önmaga felől.

E' júniusi vásár — mint egyik a' leglátogatottabbak közül — szinte nem lehet illy eszmecserélő összejövetelek szükében. A' löverseny, a' casinó megtartják gyűléseiket; az ipar- és gazdasági egyesületek termei nyitva állandnak az ügybarátok 's érdeklettek előtt. A' falusi foglalkozások közt kipihent szellemnek tehát nyílik tér a' működésére; csak akarat és jószándoku részvét kell.

A' gazdasági egyesület martiusi sokadalom alkalma- makor tartott gyűlésén elhamarkodott megrohanások miatt kissé megrendített, nem ugyan alapjában, — erősebb levén ez, semhogy néhány fékeresztett indulatoskodó hadarásaitól megingattathatnék; de mennyiben a' politikai viták az egyesületi térére vitettek által, ezen eszme népszerűtlenítését következtethetnék. És erre vigyáznunk kell, kiváltképen pedig vigyáznia azon résznek, melly a' megtámadást intézte 's melly egyebütt — hol többségre legnagyobb szükség lenne, látszólagos minoritásban sinylék. — Azért okszerű transactio! ha szükség lenne rá!

Eddig a' gazdasági egyesületnek organuma volt a' Magyar Gazdában, újabb határozat nyomán az ellenzék ezen organumot ellökte magától 's választott mást, melly hogy életben ne lépjen, gondoskodnak róla. Ekép az ellenzék a' mai bizonyos verebet cserébe dobá a' holnap reménybeli tűzökért, mellynek meglövethetése nagy kérdés. Ez hibás taktika; mert ha az ellenzék csakugyan czélhoz akar jutni, elveinek, tanainak bevallott organumot kell szereznie 's hol ez vagy igen nehéz, vagy tán nem is lehetséges, ott legalább igyekeznie szükség azon, hogy az ellenerőt paralizálhassa. A' Magyar Gazda gazdasági szempontból nyilatkozott egyes felmerült tárgyak felől, 's pedig ezt sokszor olly őszinteséggel 's a' baloldali érdekekhez ragaszkodással tevő, hogy e' miatt megtámadtatását épen ezen részről bizony nem érdemlette 's ha nyilatkozott egyszer másszor az intézkedő hatalom mellett, ezt — mint loyális hivatalnak — tennie kötelességérzet is parancsolá; mert hisz közakarattal el van ismérve az, hogy csak a' kormányval egyetértve haladhatunk 's vajjon fog e' kormány legjobb szándékunkban is szívesen osztozni akkor, ha mi viszont az ő legőszintébb akaratát is gyanusítjuk, sőt üldözzük azon egyeseket, kik őt loyális tetteért megdicsérni bátor- kodnak? —

E' thema fölött — ha máskor nem, tehát e' vásári idő alatt — üdvös dolog lesz elmékedni, hozzá gondolva azt, hogy a' valódi oppositiónak jelenleg hiteles — bevallott organuma nincs, — a' Hét illy inkább országgazdasági oldalait fejtegethetvén a' párt elveinek. Pedig higye el az ellenzék 's minden egyes általunk tisztelt tagja, hogy ma már nem elegendő csupán zárt körben, egy két barátunk bizodalmas gyűrűjében fejtegetni elveinket, elmondani meggyőződésünket; van ugyan hatása ennek is, de más pártlapok irányában, mellyek hetenként négyszer nyargalják körül az országot 's harsogtatják conservatív tárogatójokat — ezen csekély hatás majd nyomtalanul enyészik el. —

Ha a' megtámadtatott fél győzni akar ellenfelén, legalább is hasonló készül. 's hatású fegyverrel lenne szükség bírnia, vagy ha kissébbel is, minden esetre hatályosabbal. Az ellenzék fegyvere körülményünk közt nem azonosítható a' más oldaléval. Ez tény. Azért ismét taktikátlan az ellenzék azon cselekvése, hogy megállapodását holt betűkbeni határozatokban kimondván, támadást intézget nyilvános erőhiányban. — Illyen körülmények közt a' vásártéren jártunkban politikai elmékedésbe mélyedtünk: előadjuk, mi-kép? —

Ezelőtt négy-öt évvel elég lett volna ugyan azt mondani: hogy például nyilatkozni fogunk, mint olyan pártnak tagjai, melly már több év előtt nyíltan bevallott czimmet és iránynyal föllépett a' nyilvánosság alkotványos mezején. Illyen nyilatkozat már csak őszinteségénél fogva is becsülendő, de ma már igen apró és erőtlen adag, melly erőtlen

marad mindaddig, míg helyettük a conservatívek restaurálnak. Hisz—mi nem tagadjuk—szép dolog az ellenzéki nevet megtartani és kijelenteni: hogy ennek mindenkoron egyik feladata volt: a kormány irányában a bani ellenőrség; és hogy az ellenzék ezen feladatot továbbá is magáénak vallja 's annak sikeresítésére az alkotmány által nyújtott eszközöket felhasználandja. Ez igen szépen lenne mondva, csak hogy már a gazdasági egyesületnél nem idevágó eredményt láttunk. És még szebb — például — azt mondani: hogy az ellenzék ezen eljárásában ellenzését úgy, valamint pártolását nem személyhez, hanem tárgyak és tényekhez köti. Illy loyális nyilatkozat tetté alakítva kétségtelenül sikeres eredményhez vezethető.

Azonban vizsgálva a jelen állapotot, a kormányának mult országgyűlés óta eljárását törvénytelennek találni: csakugyan merész állítás vagy következtetés; mit hogy valaki határozottan kijelenthesse, a körülményeket szükség jól kiismernie, melyekből kiderülend: vajjon a jelen állapot a mult idők óta súlyosbodik-e? mert ha igen: akkor nemcsak az ellenzéknek, hanem az összes törvényhozásnak is törekednie kell, hogy olly garantiák vivassanak ki, melyek alkotmányosságunkat 's országos és nemzeti érdekeinket mentül tökéletesebben biztosítsák. E nemzeti közérdek biztosítékához számíthatni a nyilvánosság fenntartását 's a közélet minden ágaira illetését is, valamint a józan okszerű összegyűlhetés 's egyesülés jogainak eredeti alkotmányos tisztaságában fenntartását.

Kívánatos tovább, ha minél többen meggyőződnek arról, hogy, mivel az ellenzék állítása szerint parlamentarizmus kormányunk nincsen, az ellenzék ne szorítkozék csupán — miként azt eddig sem tévé — az ellenőrségre, vagy pusztán ellenszólásra, hanem állhatatos maradjon azon téren, mellyen az ellenzéki név az okszerű reform-párt nevével már rég azonosítva van.

Nehéz hinni, hogy lenne hazánkban olly felekezet, melly institutióinkban az annyira ohajtott 's szükséges józan reform létesítéséhatározottan ellenzené, mert illyest csak politikai elfogultság 's tepsedési csökönnyösség tehetne 's mivel így gondolkozokat nem hiszünk; a pártok leendő egyesülése magvát látjuk abban elhintve, ha az ellenzék a reformerekkel azonosítottak valandná magát, mert így tetemesen szaporodván ereje, terveiből is több szögletesség faragatnék le, mellyek aztán könnyebben simulnának létesíthetéshez.

Az egyesülés minden esetre üdvös eszmé, 's igaz ugyan, hogy az ellenzék népe saját hiedelme 's hirtelése szerint számos, de a reformerek számát csak az uristen tudja; 's nézeteik is igen egészségesek.

Igy a reformerek, tehát velök az ellenzékiek is — a kezdeményést minden honpolgár alkotványos közös hivatásának ismerik, 's hogy ezen hivatástól magukat ez idő szerint sem dispensálandják, még pedig nem azért, mintha a conservatív pártról privilegiális és absolutisticus iránybani működést tennének föl, t. i. a reformerek, eképp tehát az ellenzékiek is, mint amazokkal azonosítottak — sem mintha a kormány politikáját főképp csak saját hatalmatágításra látnák irányítottak; hanem mivel akarják: hogy a nemzeti alkotványos élet biztosításával 's kifejlesztésével összhangzó józan reformok létesíttessenek. Egyébiránt ezen egyesülési megállapodásból önként folya, hogy az örkődési, fenntartási, biztosítási és haladási irány mellett is a kormánynak minden jó és törvényes tette, indítványa pártolatnifog, és e pártolás feltételeül ki nem köttetik, hogy a reformereket és ellenzékieket a hatalom ne ignorálja, vagy csak az ő segedelmekkel éljen — ámbár — mellékesen mondva — miután reformot mindenki akar, 's így minden párt sok tekintetben reformpárt is, természetes, hogy a kormány csupán ezen párt segedelmeire támaszkodhatik.

Midőn eképp a mostani félreértések kiegyenlítettnek, feladata lehet e párt-egyesületnek czélszerű törvényekkel körülírt sajtó-szabadságot, mint a békes reform mulhatlan föltételül eszközölni, a honpolgárok minden osztályának érdekeit nemzetiség alkotványosság alapján egyesíteni. —

Nemkülönbön sürgetendő a közterhekbeni osztakozás; mire nézve az eddig egyedül adózott nép terhei könnyítést főbb kötelességnek ismérheti minden reformer, valamint az alkotványos biztosítékok gyarapítását is mindnyájunk számára; de az ország közszükségeinek eddig el nem látott födőtetésénél a céloknek országgyűlési meghatározását, számadást és felelősséget szükséges minden részről és részre, azaz alulról fölfelé és viszont szorgalmazni; hasonlólag a honpolgárok minden nem nes osztályának, mindenek előtt pedig a királyi városoknak és szabad kerületeknek czélszerű képviselet alapján törvényhozási és helyhatósági jogokban való részesíttetésé elintézendő tárgy legyen; így éretik el

vagy eszközölhetetik okszerű ovadékkal a törvény előtti egyenlőség.

Cselekvési tárgy lehet az urbéri viszonyoknak — kármentesítés mellett — kötelező törvény általi megszüntetése is, mire nézve legkivánatosb, hogy legalább előintézkedések történjenek, miszerint az örök váltság a status közbejöttével országos eszközésbe vétethessék; és tovább: hogy az ósiségnek — ha nem is egész eltörlésével, legalább czélszerű módosításával a birtokszerzés biztosíttassék 's ez által egyszersmind az ingatlan birtokérték becsesíttessék. —

Az egyesült vagy egyesülendő reformerek és ellenzékiek minden előlépést, melly ezen czélokhoz közelebb vezet a nélkül, hogy a jövő fejlődést megkötné — elfogadhatnak; ez irányban fognak hatni a jövő országgyűlésre; törekedvén minden egyebet is, mi az ország szellemi és anyagi fejlődésére vezet — létesíteni 's nemzeti mivőlődésünk egyik leghatályosb emeltyűjét, a köznevelést, olly irányban vezetni, mi által hazánk szülötti munkás polgárokka képeztetvén ez által személyes jóllétükre 's minden oldalú boldogulásukra is támaszt nyerjenek 's b.

Ez elmélkedési pontokban ki van fejezve az egyezkedéshözi ragaszkodás, minthogy e nélkül politikai uton boldogulni lehetetlennek tartjuk; ha a vásárra begyűlt vidéki közönség ezen eszméket sajátívá teendi, előre is meggyőződünk, hogy magán a cselekvés mezején — például a gazdasági egyesület gyűlésteremében — az egyezkedés elveit tetteleg is alkalmazandja. Két reformer.

Igénytelen nézetek a Tiszavölgy könyvébe írt szabályzasi költségbiztosítás körül.

(Folyt. 's vége.)

Azt mondja a Tiszavölgy könyve, hogy eleinte egy holdtól csak egy forintot, és azt is az önkéntes belajstromoztatás esetében négyszerre kell fizetni. Ugy látszik, az egy forint nem sok, de ha gondolóra vesszük, hogy egy szegény magyar urnak vagy nemesnek nemesek ezer hold földje van, mivel akad, a kinek 30—40, sőt több ezer is van megmentendő, már itt az egy holdra nézve csekélységnek látszó egy forint szép összegre rug, a mi nem fizetésnek, de egy család élleme kintartására kívántató tökének is beillik imitt amott. Már most hogyan fizeti az ezer pengót, vagy a 30—40 ezer pengót, akár négy részenkint, akár pedig egyszerre az ollyan ur vagy nemes, ki részint testvéreinek adós még jószága áraban, akár egyes hitelezőknél van lekötve egész birtoka zálogjelül, és ingat magyar gazdasági jövedelmeiből alig telik a kamatfizetés, maga éllemére és szükségére pedig csak tühetőleg elegendő is alig jut? a tapasztalás mutatandja meg. Ha utólagosan, és a nyerendő haszon arányához képest kellene a szabályzás jó sikere után fizetni, akkor ha nem a nyert föld hasznából, legalább az arra újra veendő kölcsönből tehetné azt, de előre és bizonytalan fejében nem egy forintot, de két garast holdjától fizetni magyar gazdának majd lehetlen, adja isten, hogy lehető legyen. ¹⁵⁾

Most már kerüljön a sor a Tiszavölgy könyve szerint oda, hol akár az önkéntes belajstromozott nem fizetvén kötelevénye lejártakor, akár semmi belajstromzás nem törtévnén, bíró áll a vállalat végire, mi lesz az eredmény? Keresné az első specialis hypothekát, t. i. a megmentendő földet, és nem találja azt, mert gazdája sem tudja hol van, isten tudja, mikor mezszyézték azt ki, és még most is víz alatt van. Itt megakad a törvény kereke, nyit a bíró a Tiszavölgy könyvébe 's azt találja ott, hogy a kapcsolatban levő birtokot is elfoglalhatja, hátha nincs kapcsolatbeli birtok? ha az illetőnek nincs egyebe földön és vizen, mint amamiaz-lepte föld, ki fizetend azért? Talán azon önkéntes belajstromozott, ki a pontos fizetést birja jobb körülményeinél fogva? 's ez mennyiben lehetne méltányos és igazságos? — Ezekre feleletet, biztosító feleletet várna a jó fizető, mert ha annyi lesz az exequálhatlan, eladatlan és anticipato megvehetlen föld, a mennyire tapasztalatból számíthatni, akkor a jó fizetők sem győzik a fizetést 's csakugyan ollyan vállalkozással válik a szabályzás, melly szerint bizonyos pénzesek összeállnak, megmentik a Tiszavölgyet és

¹⁶⁾ Végre csak kiténik a szeg a zsákból. Ezen egészjermiad három szóval annyit tesz: nem akárok fizetni. Értse meg tehát ért. ur, mit mond a törvény? Az 1840. 10. t. cz. 8. §-a azt mondja: „Midőn több törvényhatóság határan keresztül folyó vizek rendszere vétetik czélba... a szükséges költségeket az illető birtokosok birtokukhoz 's a nyerendő haszonhoz aránylag viselni tartozván... és semmi ellenmondásnak helye nem lévén 'sat. Ebből világos, hogy fizetni kell; már most csak azt kérdem: vajjon jobb e az egész összevet bírói ítélet folytán egyszerre, vagy önkéntes belajstromozás után részlegenként fizetni? Azt hiszem még azt is az utóbbit fogja könnyöbnek találni, tehát a belajstromzás elve mindenesetre kényelmet 's előnyöket szerez. Azután kinek 40 ezer hold árterülete van, annak még azonfölül bizonyosan annyija van, hogy 4 év alatt a reá eső összevet megfizethesse, és itt az arány áll le az 5 hold árterületi birtokosig, csak hogy nem kell a hegyet nagyobbknak képzelnit mint valósággal az B.

vele kapcsolatos Bodrog 's a folyók vidékeit, de biztosítani kell őket, hogy meddig használhatják azon földeket, melyekért fizettek 's mikor és hogyan kerülnek azok a nomime birtokos család kezére vissza. ¹⁷⁾ Mielőtt azonban ez lenne, az a kérdés: vajjon lehet e, öszszerkeszethetik e ollyan társulat a jó birtokos és fizethető osztályból, hogy maga érdekében is, és az előre fizetésre tehetetlen szerencsétlenek jövedőjök érdekében is aláadja magát a Tiszavölgy könyvében alkotott feltételeknek, a szabályoknak? ha e részben kedvezőleg mutat a számvetés, jól van, a szabályzás folytathatják, 's csak istentől várandó az áldás és siker, de különben, jelesen úgy a mint a Tiszavölgy könyvében theoretice ugyan vágni szépen, és okosan írva van, a praxis mezején soha de soha szabályozási ünnepet a Tiszavölgy nem üllend ¹⁸⁾ Tapasztalás fogja megmutatni: miként száz birtokos közt egy fog találatni csak, a ki fizetne és fizethetne, kilenczven kilencz más foglalás alá kerül, és akár épen megmentendő birtoka, akár azzal kapcsolatban levő jószága árvereltessék, nem leend vevő, mert nincs pénz, ha egy forintért sőt egy garasért aduának is örökre egy hold vizi földet. ¹⁹⁾ Ugy mutatja tehát a tapasztalás, vagy inkább azt sejteti, hogy az önkéntes belajstromzasi buzgóságot nem igen melengeti az olly vállalathoz mulhatlanul kívántató eléleges számvetés legjobb ügyeket mellett is, jelesen lenne e módunk meggyőzni mostani körülményinkben a szabályozás költségét azon formában, a mint a Tiszavölgy könyve írja. ²⁰⁾

De azt is következtethetni az előadottakból, hogy akár az önkéntes belajstromzás, akár pedig bírói kényszerítés következtében soha nem leend a társulati pénztár ollyan karban, mellyben céljának megfelelhessen, mert ha egyik 's felteszem harmadik szerkezetbeli birtokosokkal annyira menne is a pénztár, hogy már biztosan kölcsönözhetne azoknak, és azon szerkezetekben valósággal vezetettnek is a szabályzás, másutt pedig a nem fizethetés és eladhatlanság állna elő, akkor amazok híjába ölték vízbe pénzöket, és szép remény fejében gyászos sorsra jutnának, a mennyiben szabályzás elvonva 's öszszefüggés és egész nélkül, eredménytelenségénél egyéb nem lenne. ²¹⁾

A nem fizethetés esetét illetőleg vegyünk már most fel nem egyes birtokost, hanem egy közönséget, és például földesuraság alól magát kölcsönpénzen megváltott közönséget. Megváltotta teszem az pár évvel ez előtt magát négyszáz ezer forintot, és azt egyes hitelezőktől felkölesönözte, egész jövedelme tesz a közönségnek 30 ezer flot, ebből kell fizetnie elsőben a hitelezőnek hatos kamatul 24 ezer flot, marad még 6000 forintja, ebből építésekre javításokra 's tisztviselőkre kell: 3000 fr. a felmaradt 3000 ital pedig adósságát kell mulhatlanul faragnia, különben felakad vállalatában, már most van olly közönségnek 15 ezer hold haszonvehetlen viz alatt földje, hogyan fizessen ezért csupán egy forintjával is, holott már 400 ezer flot adós, és annak lefaragására sem jut évenkint több 3000 forintjánál. Az illyen közönséget exequálhatni már felteszem vizszabályozási költségért, annyi mint megbuktatni felszabadítási vállalatában. És pedig illyen közönséggel lesz lehetügye a társulatnak ²²⁾

¹⁷⁾ Ugyan kérem, mondjon csak a Tisza völgyén olly sok birtokost, kinek árviz alatt földjén kívül egyebe nincs, (itt örökös árviz alatt it értek, mert hacsak hében korban látogatja meg a Tisza, vagy más folyam, nem hiszem hogy a szabályozási költséget meg ne őrné) és ha mond illyent, sziveskedjék egyuttal azon mysteriumot is fölfedezni, hogy az olly birtokos tulajdonkép mit bír, és miből él, hacsak a halászból, csikászából nem, és ez esetben a halak vagy csikok fognak kielégítő fundusul szolgálni, kivéve, ha már azokat is mint ingó jószágot egyes hitelezőnek váltólag lekötötte. Örülök hogy még inkább bizom a tiszavölgyi birtokosokban mint ért. ur. B.

¹⁸⁾ Megüljük biz a t. 's ért. urat is megljük jó magyar tokajira, 's a már megmentett földek buzájából készült káposztás vagy túros rétesre. B.

¹⁹⁾ Nem hiszem én azt, 's azt tartom ért. ur sem hiszi egyebnek, mint egy szűz vállu rémes álmanak. B.

²⁰⁾ Csak tessék kissé komolyabban és mélyebben gondolkozni az egészről mint eddig, 's meg vagyok győződve, hogy tapasztalatán épült sejtése megváltozik. B.

²¹⁾ Ugyan kérem tegyen fel már egyszer valamit, mi legalább a combinatio szinét hordja magán, mert e feltétel csakugyan azok közé tartozik, mellyek nem érdemlenek czáfalatot, mert tudja már, hogy én a nem fizethetés esetét minem tartom. B.

²²⁾ Tegyük fel tehát, hogy az itt emittelt községnek 15 ezer hold ártere van. E 15 ezer hold árter után vagy öne; rején lehető a részleges fizetés vagy lehetetlen, ha lehető, nem fog késni a belajstromoztatók közé állani, ha önjerejével nem képes lefizetni addig, míg a megmentendő föld bizonyos hasznot hoz, képes lesz kölcsön által magán segíteni, csak hogy természetesen szét kell egykissé néznie, 's higye meg ért. ur, hogy erős hitlere és kellő bizosságra pénzt kapni nem teljes lehetetlen. Illy egyszerű vállalatnál pedig nem kell várni, hogy a sült galamb csak amugy jószántából röpüljön szánkba, hanem biz itt dolgozni, iparkodni, sőt még túrni is kell, mert hiában ingyen mai világban nem igen jutunk valamihez. B.

Illyen közéleti és egyszerű tapasztalati viszonyok és körülmények szempontjából véve alulírt taglalás alá a Tiszavölgy könyvében írt szabályozási biztosítékot, és a társulati pénztár jövedelmét, az elősorolt nehézségekre hátródkodik szerényen figyelemzetni az illetőket 's a mennyiben olly dus sikert reménylenek sokan ezen szabályozás után, ohajtáná, hogy tőkepenészekből alakulna részvényes társulat, és bizonyos feltételek mellett vinnék a szabályozás költségit, mert ha a vasutakból, budapesti hidból láttak és látnak ki hasznót, úgy az itten ígérkező száz peent haszon, ha szinte bizonytalanabb is a vállalat sikere, mégis megérdemlené a kísérletet. Azonban meglehet, mind az én fen előadott nehézségim a társulat után is kiegyenlítettnek, de részemről, és sok más, még eddig az előadott esetekre nézve tisztában nem lévén, az avatatlank között is lehető avatottabbak szóljanak hozzá, 's nyugtassák meg az aggódó népet: mi történendik akkor, ha minden ügyekezetiük mellett sem fizethetnek 's javaik a kapcsolat szó értelmében árverés alá kerülvén pocsék áron vesztegettetnek el, vagy épen el nem kelnek, az előleges fizetés veszélye miatt ²³⁾

BUDAPESTI NAPLÓ.

Szabad királyi Pestváros hatósága, e jelen drágaság idejében több ezer mérő gabonát közpénzen vett meg, melyet a molnárok ingyen ajánlkoznak megörömetni 's az abboli kenyeret a pékek ingyen fogják megsütni, hogy így a szegényebb sorsú helybeli lakosok, a piaci árnál olcsóbb kenyérhez juthassanak. Ezért sok áldást mondand és méltán a szűkölködő néposztály e valóban fővároshoz igazán méltó atyai gondoskodásért ez üdvös határozatot eszközölt intézkedőkre.

(Irodalmi botrány) Mult számunkban bizonyos Hiador nyilatkozata jutott e rovatba, melyben az említett úr azt tudatja a közönséggel: hogy az Szigligeti-k köztetszést kivitt, Mátyás fia című hístoríai dramáját nem is látta, nem is olvasta, hanem azért úgy hiszi, hogy e két általa készített 's a választványtól visszavetett dramájához hasonlít (s így ő is szeretne azon dícsőségből egypár sugárt ismételten nevére, vagy tán egypár pCtet szende ersényébe). Ezzel semmi sincs mondva. Tökéletesen semmi. Még csak anny sem, mintha azt mondotta volna Hiador úr: hogy a gólyának tolla is van. De bezzeg meglődült e szóra mindazon fájdalom érzet, mi eddig Szigligeti érdemelt mindahra csak fél szemmel pislogott így hallgatásban 's a Nemzetes és a Híradó és a Honderű és több rejciált drámaírói malcontent kebel egy hangon riad fel: „plagium! fogjuk a plagiumot! A dolog olly nevetségesen kisszerű: hogy szinte restelünk róla írni, minthogy azonban már így is megtörtént rajtuk, hogy ezen urak apró bakugrásait szorultságból hézagpótlóul ollykor tárgyalgattuk, időt veszünk magunknak az ügyről magáról szólni, magokat a személyeket is méltatva némi oldaltekintetre. — Kezdjük legalól. — Hogy ifj. Corvin János és Mátyás fia egy és ugyanazon hístoríai személy voltak, ezt mi régen tudtuk; nem így az említett f n d i v u m o k k i k n e k e' váratlan hístoríai fölfekezés most kezd még csak napokat és holdakat gyűjteni ismérteik világában, 's kik e szerint ezt csak tegnap óta tudják, hanem mi még egyuttal azt is tudjuk: hogy hístoríai tárgy senkinek sem kizárólagos tulajdona, legkevésbé pedig annak, ki azt kétszer elejtette: hisz mind az, miszövegben és characterekben Szigligeti dramájában megvan, megvan ugyan az írói izre a hístoríában is, vehette hasznát addig is, ezental is veheti akárki. A hístoríából nem lehet monopoliumot csinálni. Tehát iször föltéve: hogy a két dráma tárgy egymáshoz hasonlítana is, e hasonlatot plagiumnak nevezni nevetségesség [dolog. Ugyde, miután] Szigligeti volt annyi elővigyázattal, hogy midőn megtudta saját kidolgozott dramája hístoríai személyének más által is felhasználását, ismerte irigyeinek ellene fent orfegyvereit, régtől megtette a szükséges lépéseket annak hitetes bebizonyíthatására hogy saját művét annak ismerhetése előtt írta 's így a plagium physikai lehetősége is kiderült; e' netáni hasonlatot 2szor is plagiumnak nevezni: malitia. — Azonban e hasonlat nem is létezik, ezen két mű egymástól nemcsak fölfogásilag, nem csak szerkezetileg, de minden alkatrészeiben, minden lényegében sőt személyeiben is különbözik, bennök a hístoríai nevekben kívül semmi sem, ugyan az 's ez esetben még is plagiumot kiáltani haszontalanság. — 'S ez az a mit 3szor akartunk mondani. Hiador úrhoz lesz még néhány szavunk.

Ellennyilatkozat „Mátyás fia” ügyében. Hiador ur ellenében nyilvánítom kell: hogy „Törvénytelen véc” című dramája nekem febr. 7én adatolt által 's az én dramám már január elején kész volt, mire elegendő tanuim vannak; ezenfölül darabjának beérkezése napján olly lépéseket látam jónak tenni, melyek által még bővebben igazolhatom magamat ellenében, mikről személyesen vagy megbízottja által bármikor meggyőződhetik. Egyébiránt, ha Hiador ur

²³⁾ Végül azt jegyzem meg, hogy ha valamihez szól ért. szóljon alaposan vagy hallgasson, 's ollyasmít ne gáncsoljon, mihez h. alaposan nem ért, majd minden szavából kiviláglik. Hogy ezen megjegyzéseim tán nincsenek inyére ért. urnak, az meglehet, de alap nélkül gyanusítgatások ellenében más modor nem alkalmazható; ha valódi okokkal lép fel, okokkal feleltem volna, de gyanusítgatásokra, casuistikai kétség-buvárlásokra 's az olly valószínűkké alakított nehézségeken kérődző sopánykodásokra ugyan mit lehetne válaszolni? Illyesekre az eredvény felelhet legmeggyőzöbben meg, addig pedig részbeni megnyugtatósnak azoknak, kiket, ha ért. uron kívül találhatnának, ezen igénytelen nézetek kisé mégis nyugtalanítanak, az eddig elkészített védmunkákhoz, különösen pedig az Ondova-tapolyi vidékhez utasítom, hogy magoknak némi megnyugvást szerezzenek. B.

darabomat nem csupán hírlapok után, hanem kéziratból vagy szinpadról ismeré, nyilatkozatát hihetőleg nem látta volna szükségesnek; mert darabjaink mind cselekvényi terjedelmre, mind indokokra, mind szerkezetre, mind jellemfestésre, mind kifejezési módra nézve annyira különbözők, hogy az általunk fölhasznált történeti adatokkal ismerős előtt megállhatnak egymás mellett, a nélkül, hogy egyik vagy másik eredetisége kétségbe vonathassék. Ezen dramáját azon napon, mellyen a választványtól visszaérkezett, átadtam megbízottjának Lendvay urnak, kitől azt vettem. „Corvin” darabja (a cím után itélve, a „Törvénytelen véc” első kidolgozása) pályamű lévén, nem hozám érkeztet; azokat Fancsy ur kezelte és őri jelenleg is, mint a pályaműbírálo választványjegyzője. Kik e darabot ismerik, bizonyossá tettem, hogy e miatt is nyugodt lehetek; 's én az vagyok, mert e darabot sohasem láttam. *) Pesten, majus 30án 1847. Szigligeti.

A Honderű legközelebbi számában ismét Nodiert fogott. Azt állítja nevezetesen: hogy mult szombaton Dom Sebastian előadásakor Váray ur, mint Camoens sokkal inkább helyén volt e szerepben, mint a különben derék Udvarhelyi ur. — Bizony sokkal. — Csak az az ördögség van a dologban: hogy szombaton nem Váray ur adata Camoens, nem bizony. Hogy Udvarhelyi ur állott e valaha Camoens szerepében, azt í-mét nem merjük határozottan állítani. Tán fiatalabb éveiben, ezelőtt husz évvel? Mielőtt Dom Sebastian írva volt. Sok szerencsét kívánok!

Nagy a tűz a fiatal nemzedékben. A minap egy kávéházban vagy hat darab legény a szépéből és javából egy szál zsidót vitélül ledüllalt azon véték cselekedeteért: hogy 25 pftos váltója beváltását egytől közülök követelni vakmerős-ködött. A szemtelen nem szegényleg maga hat legénynyel kikötni és pedig saját pénze végett? Ugy kell, nem kell engedni: hogy kijöjőn a fiatal nemzedék ususából azon gyönyörű közvéleménynek, mely eddig gallériájához van varrva. Ugy tegyetek. Kérjétek pénzt és ne fizessétek meg, hordjatok csákányt 's üssétek, a ki hagyja magát, hagyjatok ellenében békét annak, a kitől félték. — Kérkedjétek nagy szerű czimetekkel, áruljátok nem es hetvenkéteket, a hol tehetitek, csaljátok a zsidót, mert zsidó, csaljátok barátaitokat, mert nem zsidók, insultáljátok a komoly polgárnépét, miért becsületes? 's legyetek meghunyszkodók, ha szorult kapeza, mert ez virtus; 's ha mindezt tetétek, legyetek büszkéek arra: hogy magyar emberek, és nemes emberek és becsületes emberek vagytok, de csak — az Istenért — senkinek ne mondjátok: hogy azok vagytok.

Oroszhegyi Józsa, a „Honleányok könyve” szerkesztője tisztelettel kéri előfizettséggyűjtőt, a megjelent Iső fizetből előfizetőinek járandó példányok jelen vásári alkalmokon megrendelésére. — Lakása Pest városház-utca 282. sz. 1-2dik emelet.

Ismét egy nagyreményű zenetalentomunk szállt sírba. Most veszszük hírt, hogy az ifju Bartay Endre, fia az egykori nemzeti színház igazgatójának, mind honában, mind külföldön általános tetszést nyert zongoravirtuóz e napokban Pétervározt meghalt. Udv szellemének Bánt bennünk az eszme: hogy tán utaznia nem kelle, nem halt volna meg? 's hogy ez útra a mi okok kényszeríték, elháríthatók lehetek volna. Iratai és zeneművei a megholtnak a nm. helytartó tanácsához küldettek, általa iteui rokonainak kiszolgáltandók. ☺

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

3 ESZTERGAM környékén majus 25kén iszonyu orkán dühöngött; déleesti 4 óratájban délnyugattól sötét felhők tornyosultak 's nem sokára szélvészszel borzasztó porfelleggel hajtva maga előtt pusztított, a villám szilajul csapdozott ötször is egymás után, majd éles zápor hullott alá; ezen iszonyu vihar sok fát, embervastagságnyt is derékban széttröött, zsupos házfedeleket és kazalokat megkoppasszított, a kőhidgyarmati és tati templom tetejét lekapta, valamint a tati uradalmi magtár nagy tetejét ugy leterítette, hogy vastag horogfát is ketté törte, és több épület megfosszott esztréjétől; a mezőn munkálkodók süvegeit hetedhét országba röptette 's az emberek kénytelenítettek hasra feküdni. Süttőnél egy gabona és kölessel rakott hajót elszűszett; ittott a hegnyben jégesőnek is látszik nyoma; a kövérebb buzát meglöntötte; legnagyobb kárt pedig a gyümölcsök és szőlőhegyek szenvedtek, mert igen sok szép hajtásaik letöredtek. Istennek hála! hogy ez alkalmal jégverés nem paskolta tönkre szép reményünket, melly dus kalászkokban hullámzó vesésinken csügg!

KRASSÓMEGYE. Hegyesvölgyes megyénk rendei april 28kára rendes évnegyedes közgyűlésre valának meghiva 's megis jelentek a táblabírák és nem táblabírák meglehetős mennyiségben — szokásból, nem hogy a felmerülő tárgyak fölött vitázzanak, vagy erőskísérletet tegyen p.o. a jobb a baloldallal — nem, mert Krassóban az emberek értik egymást, ugyanazon véleményhez tartoznak, melly a Marostól egész a német-illyr ezredekg uralkodó többségben van, vitára tehát nem vala szükség; hanem ösz-

*) Hiadornak közelebbi számunkban közölt nyilatkozata ezen higgadt ellennyilatkozat által úgy látszik alaposan lévén megczafolva — lapunk részéről a vitát befejezetnek tekintjük annál is inkább, minthogy e két nyilatkozatból azt vehetni ki, miszerint Hiador olly dramát állított az ő dolgozatából merítettnek, mellyet sem nem olvasott, sem előadatni nem látott; csupán címét ismeré hírlapi vagy magánytudósításból; mi alapos megtámadásra még talán nem elég ok Mivel pedig Szigligeti hitetes dramáirónk hasonló gyanusításnak nem volt először kitéve, saját érdekében cselekednék, ha magát a nemzeti színházi igazgatóság által a vidéki dramáiroktól bekiülözt új zindarabok minden kezelésétől fölmentené; ez által sok reményben csalódott dramáirok gyanusítgatása előzetnek meg. Szerk.

széjtöttek azért, hogy tudják: mi történik ha nem is Európában, és a nagy világban, legalább saját megyéjük határai közt, vagy a szomszédban. Ez is elegendő néhány mérföldes ut megtételére; hisz az őszi munka még tavaly bevégezettett 's a tavaszi nem sok erőködést kívánt.

A történeteket és történetendőket meg is tudtuk; ő nsga főispánhelyettesünk jól szerkesztett elnöki beszéddel nyitá meg az ülést, mellyből a történetekre nézve megmondott, hogy régen nem vala már Krassónak gyűlése; a történetendőkre pedig, hogy a rr. és kik mint hallgatóság jelenvannak, higgadtan tanácskozzanak.

Megis kezdé a higgadt tanácskozást első alispán ur, szorgos munkával öszszeirt jelentését a megye állapotáról adván elő. Egyes tételeit e jelentésnek nem közlöm, habár érdekes adatokat foglalandnak is azok megyénk statistikájá tekintőleg; egyébként oda nem érve egyes hiányokat, felakadásokat, számitási családásokat, az egész megyei állapot e jelentés szerint megn nyugtató. És miért ne lenne az? A philosophusok már évezredek óta pörölnek ama thema fölött: legjobb 's legkötelestes e világ? 'S végre is — mivel a levegőbeni séta utóljára is a kemény földön végződik — in fine finali az sül ki: hogy ezen világ ugy, a mint van, legjobban vagyon megteremtve. Alispáni jelentéseink is a megyék állapotáról akár terjedelmesek, akár öszszevonottak — miután a tömérdek hiányt, bajt, nyomoruságot, szenvedést, éhséget, cholérát, hagymázt, adósságot 's b. b. avatott nyelvel előszámlálják, végül oda nyilatkoznak, hogy mivel mostoha körülményink közt mindezt másként nem lehet, ehképest a megye állapotát megnyugtató. Bár mennyi hasonló évi jelentésről olvassunk is a hírlapokban, végre is az előre bocsátott sopánykodások 's jeremiádok után mindenütt a megyék állapotát megnyugtatónak olvasandjuk: ámbár néha ugyanazon lapoldalon, ugyanazon vidéket érdeklőleg azt is olvashatjuk: hogy ennyi meg ennyi ember esett éhség áldozatul, ennyi meg ennyi van kiteve hasonló jövedőnek. E képet nem rajzoljuk tovább, fresconak eddig is megjárja 's félig meddig tisztában lehetünk az évi hivatalos előterjesztések megn nyugtató értelmére nézve. Nem mondom, hogy ezt valaki megyénkre értse, egyébként a vélemény és gondolatoknak korlátlan mezeje van, vélekedjék — kinek mint tetszik; én gondolkozásomat leirtam.

Csörögtek a kardok, nagy dolgok következnek; — nem csalódtunk; mert a jelentés befejezte után olvastattott azon nm. helytartótanácsi intézvény, mellyből a fenségének István cs. kir. főherczegnek kir. helytartóvá lett ki nevezetése a megyével közöltetik. E hírül adás, mint a közohajtás áldásos eredménye zajos éljenekkel üdvözöltette 's azért közakarattal királyunk a fenségéhez köszönő felirat határozatot, hogy tekintetbe véve a nemzet öszszes akarát 's nagy nádorunk érdemeit, ennek nagy reményű fiában országunkat közkedvességű helytartóval méltóztattott megtisztelni. Nemkülönb István kir. helytartó a fens. üdvözlo felirat intézeteti; leendő nádorrá választatása pedig a megyét képviselendő követeknek utasításul fog adatni. — Borus kebellem emlékezzék meg a rr. elhunyt nagy nádorunkról 's annak országos halhatlan érdemeiről, minél fogva a rendek ragaszkodva a már mult országgyűlésre tett utasítási határozatukhoz, a nagy férfihoz méltó nagyszerű emlékelállítást a jövő hongyülésen is szorgalmazandják. Azon megyei és városi hatóságok levelei, melyek István cs. kir. főherczeg a fenségének 's kir. helytartónak nádorrá leendő megválasztását jövő országgyűlésen indítványozzák 's javasolják — minthogy a rr. már hasonló határozatot hoztak, tudomásul szolgáltak.

Némi aggodalmat támasztott némellyek részéről azon helytartósági intézvény, mellyben Oraviczától a Dunapartig vezetendő vasutnak a kormány által leendő építése rendeltetik meg. E tudomás örvendetes is volt, nem is; örvendetes a közönségre nézve, mellynek a Dunával állandó közlekedési eszköze leendő, mennyiben az épített kormányról fölvehetni, hogy e vonal nem csupán a bánásagi köszén-szállítást, hanem egyebet is eszközzend, miből a szegény és kevésbbé szegény ember pénzeltet; nem örömet pedig különösen a nép jogi ügyét védő hivatal részéről támasztott, mennyiben kérdés gördítettett, hahogy az ezen vonalba eső urbéri földek tulajdonosai az ilyen földek kisajátítása vagy kicserélésébe nem egyeznének, vajjon e vasutra alkalmazható e az 1836. 25. törvény, mellyre az intézvény is hivatkozik? minden esetre határozott utasítás kívántatik. A határozott nyilatkozatok azonban néha siklósaknak találhatván a kétkedő fél a törvény rendelete megtartására utasított.

Ezután némelly megyék körleveleit utasítók a választványhoz: ugyimint az erdélyi megyékét, Ugocsáét, Borsodét 's némely Sárosét. Egyéb semmi. Isten velünk! 75.

BORSODMEGYE. (Miskolcz majus 25én) Évnegyedes közgyűlésünk f. hó 10étől 19eig tartott előbb alispáni,

végül főispánhelyettesi elnöklet alatt 's a' mi még eddig nem, — most történt meg — az acták „debankiroztattak“, vagy hogy ezen műszót kellőleg értelmezzük — tárgy nem maradt bevégzetlen, pedig nem mondhatnók, hogy a' vitakozások mintájaul spártai rövidség szolgált volna. — Nevezeteseb tárgyak voltak: a' kölesönös tűzkárbiztosítás iránt tett küldöttségi tudósítás, mellyből megértők, hogy erélyes m. alispánunk rendszeres munkát készítvén e' tárgyban 's az a' küldöttségtől, hol a' szomszéd megyék alispánjai is részt vettek a' tanácskozányban, elfogadtatott, — a' megye rendei is áthatva a' tűzkár kölesön-biztosítás eszméjének üdvös lététől, — a' ezélba vett intézet létbehozására mindent, mit hatósági körük megenged tenni, elhatároztak 's a' szomszéd tvhatóságok is fel fognak csatlakozásra szólítani, — majdan az intézet életbeléptekor minden megyeileg eddig tűzkárbiztosítani szokott épület ez intézetnél fog biztosítani, s. biráinknak is meghagyatván, hogy a' helységeket tűzkárbiztosítandóikra nézve ugyanannak eszközzésére parancsolják, 's ennél egyelőre többet nem is tehetnek; ohajtottuk volna, hogy m. alispánunk rendszeres 's a' kk. köztetszését kivívott munkálata, melly a' küldöttségi dolgozat főalapja vala, ne hangzott volna el a' zöld asztal szük körzetében, hanem mint nyomtatott betű széles terjedelmű körben olvastatva, 's a' társas élet discussiójának terére is átvihetőleg szerezhetett volna magának előleg is érdemelt rokonszenvet, melly rokonszenv általánosítása nélkül e' ezélba vett vállalat erőssé soha fel nem üdülhet. —

A'nm hitanácsnak megyei jegyzőkönveinkre tett észrevételei nagy zajt okoztak; különösen a' jegyzői hivatal protestált nem érdemelt megrovatásáért; a' kérdés ez: a' megye ugy tvszéke mint kis és közgyűlési jegyzőkönveit n e m k ü l ö n , h a n e m i d ő s z e r i n t e g y m á s u t á n f o l y ó s z á m m a l l á t j a e l k ü l ö n b s é g n é l k ü l ; és most az észrevételek — tudomást nem véve e' már régi gyakorlatunkról — hiányzó jegyzőkönvi számokat emlegetnek 's megrovást tartalmaznak. Felirunk tehát e' miatti felvilágosítás végett. —

A' tiszagózhajózási társulat elnökének levele is — a' hajózást gátló akadályoknak megyénk határabani elhárítása 's az urbanlevő malmoknak alkalmas helyre tétele iránt — intézkedésünket felkérő, nevezetes és hosszas vitásra nyitatót 's bár a' rr. köznézete most is az, hogy folyók hajózhatókát tételének költségei nem egyes tvhatóság hanem az egész ország közterhei közé sorozandók, mind a' mellett, hogy a' magyar Tiszavidék gyarapodására célzó tiszagózhajózási társulat közérdekű vállalatának elősegítésére ne láttassunk hideg keblüleg megvonni lehető segélyünket: egri és miskolci járásbeli főszbiráink kiküldettek a' helyszínerre ott a' birtokosak kihallgatásával megvizsgálandók azt, ha az akadályok olly kisebbszerűek é mellyek a' megyei rendelkezés alatti közmunkák erejével könnyűszerűleg elháríthatók? és ez esetben adjanak jelentést július 1jeig ha és mennyi tehető részünkről e' tekintetben? — — —

A'Reviczky-magtárhoz tartozásokkal 's kamattal hátralevőkre még multkor az végeztetvén, hogy felét összes tartozásuknak újig, felét új életkor hozzák be, 's az elnöki jelentés szerint kötelezettségök elsőbb ágát máig sem teljesítvén; azon keresztyéni végzést hozták a' rr. e' szük időben, hogy ezen tartozások — ha másképp nem, per utján a' megyei ügyész felpörössége alatt hajtassanak be; — sero sagnature equus duntur ad bellum ellehetne erre is mondani; — rendszeres kezelés, uraim, 's akkor illy minden esetre kétélű heroicus orvosszerekre nem leend szükségünk, jelen gyűlésen a' kezelést és számadást illetőleg hozattak csak palliativ szerek, mellyek korán sem kielégítők. — Egyik tbiránk a' htanács azon intézvényének hiteles másolatát, mellyben a' prot. oktató kathol ifjak vizsgálása 's ezen vizsgálatokrol bizonyítványok kiadásától tiltatik azok semmit érőknek nyilváníttatnak, — benyújtván folyamodólag ez ügyben megyei intézkedéseket tételni kért; a' rr. ez ügy fontosságától áthatva utasítást készítő választványunknak adák ki véleménybevárás mellett a' folyamodványt melléleteivel. — A' házi pénztár szomorú állapotja is felhívá a' rr. közfigyelmét; ugyan is az a' nemesi pénztártól még vissza nem kapá az ennek részire tett előlegezéseket; hja „tanítja már egy évezred — hogy a' magyar nemes fizetni nem szeret.“ Mit kell hát tenni? ez volt a' nehéz kérdés; szük a' világ, az adózót zaklatni nem lehet; a' nemes restansokat háborgatni detto képtelenség, — nem volt hát más expediens — mint elnökieleg a' szükség előterjesztésével a' fizetni kész nagyobb urodalmakat a' rájuk kivetett rész befizetésére felszólítani, mi a' házi pénztár részére által fog adni. — A' katonai élelmezésre pedig ismét elégtelen levén közmépünk az egri káptalantól 4000 pft kölesön rendeltetett kéretni. —

Az april 19én ó felsége születésnapján a' borsodi n. egyelet által adott bál tisztajövedelme 268ftpp segélyező választványunk által kiosztandó 's a' szenvedő emberiség hájlját a' lelkes borsodi nőnemnek jegyzőkönvileg tolmá-

esoltatandónak végeztük. — Hátra van még, mi közgyűlésen is leghátra szoktak elég ildomosan (de nem a' közönségre) hagyni, — a' husárszabás. A' marha 's minden egyéb féle — székekben adatni szokott — hús ára 12 kr emeltetett Miskolcra, a' falukra 11 kr-ra sz. János napig. Igen szép a' józan egyformaság, de a' s z e g é n y n é p é r d e k e t e k i n t e t é b ő l l e h e t l e n i t t j ó l a l k a l m a z o t t n a k m o n d a n i a z t ; m e r t a' s z e g é n y s é g e g y e d ű l i e l e d e l e — m i p e d i g m i n d i g l e g a l á b b 3 k r r a o l e s ő b b s z o k o t t l e n n i a' t ö b b i e k n é l — a' jubhus, ez is egy castába jutotta marhahussal; uram őrizz az illy democraticus nivelatióktól; de a' mészárosokra az édes mellé keserűt is kötött a' végzés, az t. i. hogy ezentul húst és elegendő mennyiségűt mérjenek 's hagyjanak fel a' közönségn. azon általok már divatba vett boszszantásával, miszerint legkivált gyűlések alkalmakor rossz és kevés hussal látták el székeiket, a' közönséget ekként a' husárfelemelés célszerűségéről ad captum meggyőzendők; — hagyjanak pedig fel, különben központi főszbiránk által megfenyítetnek illetőleg székek bezárásával is — — —

Közgyűlésünk nevezetes tárgyairól ekként bevezetvén tudósítom, áttérek vidékünk életére; — melly a' hosszan tartó szárazság miatt aggasztóvá kezd már alakulni, utazáinkat a' járó kelő koldulók, a' felsőbb tájakról levándorolt tót kéregetők elborítják, majd minden lépés egy kiéhezett arcot vezet elődbe, ki kéreget, hol a' való nyomor, hol a' kenyérkeresésé vált koldulás betanult hangján, — és mennyi gyermek, kik zsenge korukban professiojukul véve a' házalást henyeségre képeztetnek! — Az élet ára is mindig növekszik: — 7 nap óta különösen bámulatos sebességgel a' gabona 20ról 20 — 31re; tiszta 38 — 40re huszonháromról; az árpa 17ről 24re, — a' zab 5 1/2-ről 8 1/2-re; a' kukorica 18ról 23 frtra emelkedett; — bár legalább Borsod alvidékén de általában is rossz termésről általjában panaszkodni nem lehet, csak a' tavaszi vár a' jóltevő esőre leginkább.

Gyapjувásárunk nem eléggé élénk, az árak a' vevők részéről igen alacsonyok 's ez okból kevés vétel sikerül. — Új színházunk alapja kiásva 's az építéshez már hozzákezdtek; a' casinó terveszerint fog épülni, ki a' részvényes társulattal az építési főfelügyelés iránt szerződött, két év alatt a' márkötölt szerződvények szerint az egészenk be kell lenni végezve, mi annyival inkább remélhető, mert a' vállalat a' pénzühiány miatt nem akadhat fen, a' kített számmal 40 száz pgos részvényenyl több kelvén már el. — Kir. várossá emeltetésünk iránti reményeinknek több biztosítékot szerzendő városi közgyűlésünk alispánunkat Sz. B — t meghatalmazott képviselőjévé vallá, e' tettel egyhangulag fejezvé ki a' tiszt.férflanak erélye iránti teljes bizalmát. — Végül még egy örömdetést a' jótékonyág köréből, mellyet mint ritka 's követendő példát méltánylás nélkül hagyunk nem lehet: az eger lövői közbirtokosság közül az ott felállítatni célzó kisdedovó intézetre Soos Jánosné 2000, Plathy Imréné 1000, Lipsey Károlyné 500, Ambrózy örökösök 500 vft kamatozó tőkealapítványt tettek, ezenkívül föld és telek is ajánlottak. Bár e' dicséretes példájok a' nemeslelkű adakozóknak számos utánzóra találna egybeült is. — U. I. épen e' sorok bezártával gerjeszti a' vidéket hálás örömmre a' megeregt esőzés, — ha sokáig tart, elmondhatjuk: kenyér esik az égből; 's a' felesigázott árak alábbszállását bizton remélhetjük akkor. Bár valósulna itt és mindenütt! — S. —

ERDÉLYI ORSZÁGGYŰLÉS.

(Az urbéri hatóságról folytatás).

LIII. és LIV. országos ülés majus 14kén és 15kén. (Az urbériszékek feletti tanácskozás folytatása).

Sebenzék e. köv. Az urbéri hatóság kérdésében következőleg nyilatkozott: Ha a' törvényhozásnak az lesz célja, hogy az urbéri viszonyok rendezési terén a' törvényhozási intézkedések addig terjesztessenek ki, meddig az ország politikai állásának láthatára előttünk elterül, önként foly: hogy az urbéri hatóság mindenütt, a' hol urbéri viszonyok bármí sajátosság alakban is találatnak, törvény szerűleg rendezessék. Mire nézve szóló utasítása-szabta köteletségénél fogva megkivánja, miszerint a' szász közönségek és hét bíró által nemesi joggal bíró jóságokat illetőleg, az urbéri hatóságról e' jelen törvényben említés tétessék; 's ha az előtte szólott tisztelt urak előadásiban nem érintetett volna, kénytelen lett volna küldőji nevében indítványozni. A' mi ezen nevezett jóságokban létesülendő urbéri székek felállítását illeti, némely körülményeket bátorodik előadni azért, hogy javaslata gyakorlati részét némileg felvilágosítsa. Ezen jóságokban, mint a' kk. és rr. előt többször bátorodott felhozni szóló, fenállván az uradalom és urbéresség között bizonyos szerződési gyakorlat, mellynélfogva az urbéresek igen csekély taxát fizetnek robotmegváltás fejében, nem pedig mint a' vármegyékben, hol az urbéres személyes tartozásokat visel, 's napszámszerinti naturalis robotot teszen, ezen jóságokban

mondja, hosszas idő folyta alatt, ollyas urbéri egyenetlenségel nem léteztek, mellyeknek tárgyalására rendezett urbéri székek felállításáról kellett volna korszerűleg gondoskodni, 's ha volt is ollyas, mi az uradalom és urbéresség közti kérdéseket érdekelte, mind ez az illető bíróság előteletől fogva szakadatlanul elvégeztetett, 's talán nem hibáznék szóló, ha azt állítaná, hogy szintugy még a' vármegyéken és székelységen is eddig törvény által alkotott „különös“ urbéri hatóság nem létezett, hanem ott is az illető hatóság bíráskodott. Történt ugyan újabb időkben, hogy a' hét bíró jóságának egy részében kitört egyenetlenség iránti kinyomozó biztosság, urbéri tárgyakban, politikai úton, a' szász törvényhatóságokon kívüli tisztekből nevezetett ki, melly biztosság, a' mit, mint kétségtelen elvitázhatlan tényt tagadni nem lehet, a' kinyomozást véghez is vitte, bármí alaposan tétettek is az ellen ovások; hogy aztán a' folyamodásnak reméllett sikerét émi szerencsés nem volt, nem a' nemzetnek tulajdonítandó; hogy azon időben, a' rendes hatóság hivatalos jogának gyakorlásában, elmelhözötve, gátoltatott, nézete szerint, az alkotványnyal épen ugy egybeférő nem volt, mint az illető tisztség helyett más hatóságot kivételesen felállítani. A' mint már a' polgári élet és polgári jogok kifejlődésében, az igazság kiszolgáltatására nézve, új eszmék új elveket elevenítnek fel, mellyek a' közigazgatásra nagy befolyással bírnak 's a' közállomány léteinek javítására alkalmat adnak, ugy lett: hogy a' közelebbi időben, urbéri ügyek ellátására, az igazgatás útján, rendelésnél fogva, bizonyos esetekre nézve, szász törvényhatóságbeli tagokból álló urbéri szék állíttatott fel, melly mellett legalább a' szász nemzetnek ősi törvényével öszszhangzólag, meghagyatott azon joga, hogy más bíróság alá nem tétetett. Ezen jog jeles tulajdonának fentartására emel szót az iránt, hogy az urbéri hatóságokról szóló törvényben, a' szász nemzet igaza bizonyítatlan magyarázatnak ki ne legyen téve, hanem olly rendelkezés tétessék, mellynélfogva az urbéri hatóság megváltoztatása törvénynyel szemben önkényesen ne történjék; pedig ugy történnék, ha a' törvényben említés nem volna. Ezen törvényben a' hét bíró és szász közönségek jóságaira nézve, az urbéri szék, ohajtsa szerint ugy állíttassék meg, hogy az alkotványos jog megmaradásával egyezzen; az eddigelő nyilvánult vélekedésekből azt következtetvén, és ugy levén szóló meggyőződve, hogy a' kk. és rr. többsége az urbéri hatóság jogát azon testületnek fogja tulajdonítani, melly testület egyszersmind a' jurisdictiót gyakorolja jelenleg, utasításából folyó javaslata ez volna: „hogy az első folyamodásu urbéri széket alkotja a' kerületi tiszt, vagy inspector, két székbeli tanácsossal az illető törvényhatóságából, az urbéri feltörvényezéket pedig az illető tanács; de az alszékben bíráskodott három személy kizárásával, rendes urbéri legfelsőbb törvényszék legyen a' k. főkörmányszék.“ Az urbéri ügyek fontossága a' közigazgatásban olly sok tekintetel igényel, hogy a' bíráskodó hatalomnak, az illető felek magány-jogai biztosítására, minden ügyelését arra kell fordítani, hogy egyenes és igazságos ítélettel, a' kicsapongó megeléguilettség elkerültessek, 's ha mint a' per folyamban a' törvény balmagyarázatából némelykor megeshetik, egyik bírói szék a' törvény lelkét nem helyesen fogná fel, fenmaradjon a' felsőbb széknek a' helyrehozás. Ez okból, a' rendszeres biztosság nézeteiből indulva ki, a' k. körmányszéken kívül, a' szász közönségek és hét bíró urbéri ügyeire nézve két széket kívánna felállítani, még podig az illető törvényhatóságból, részint utasítása tiszta értelméből, részint teljes meggyőződéséből, mivel csak is az illető tisztség rendelhet ki szükség esetében haladást nem szenvedő urbéri széket. Végre nem mellőzheti el azon lényeges okot, hogy a' jövendő urbéri bírósági eljárás, egészen új ága leend a' közigazgatásnak, mire nézve a' gyakorlat kezdetén, a' törvénykezes rendszere tökéletes ismeretnek 's a' sokféle peres tárgyakbani jártasságának, igen szük határok közé szorított mezőt nem kell szabni. Ezen kérelméről méltóztassanak a' kk. és rr. határozni. Esedezik elnökő nmlgának méltóztassék indítványát az enunciatióban felyenni. Akarata ellen kénytelen szóló nyilatkozatában olly tárgyat érinteni, melly az urbéri törvényekhez épen nem tartozik, de mint több tisztelt szóló által megemlített kérdés hallgatásánál nem mellőzhető. Ns Küküllő vármegye tisztelt követe elismeré azt, hogy az általa tett indítvány körüli érdemleges intézkedhetés nincsen most napirenden, a' mennyiben szóló értette, közbevetőleg a' hét bíró jóságában, névszerint Bolkács, Zsitve, Nagy- és Kis-Ekemező helységekből, előforduló urbéri esetek eligazítását utasítása következtében nemes megyéjének javajla tulajdonítani; minek valósulása után szóló meggyőződése szerint, azon helységek lakosai az urbéri viszonyokra nézve jobb sorsra, mint a' mostani, bizonyosan nem érhetnek. Hasonló indítványt tetszett nemes Felsőfejérvármegye tisztelt követének is tenni, mind ketten pedig utasításuk szerint tiszthasági jogot látszanak igényelni. Hogy a' tisztelt kö-

vet urak utasításuknak pontosan megfelelni ügyekeztek, arról szóló maga tesz bizonyosságot, és helyeselnie kell eljárásukat; de a tek. nemes megyék követelésinek ezennel ünnepélyesen ellen mond azon okból, mivel ex incidenti, az urbéri törvényben jurisdictio kérdést hoznak szóba, ellen mond egyáltalában az urbéri rendelkezéssel akármijurisdictionalis kérdés összekapcsolatásának, millyenek vitatásába semmikép nem elegendik 's a további vitatás megszüntetése végett a'kk. és rret alázatos tisztelettel kéri, miszerint ezen napirenden nem levő indítványt visszautasítani méltóztassanak. Előadását jegyzőkönyvbe kéri iktatni oly hozzáadással, hogy az indítványát követő tanácskozás eredményét elvárván, további nyilatkozat-tételhez fentarthassa jogát.

Elnök: Az érd. követ ur indítványát ne vegyítsük a jelen tanácskozásba; később külön tárgyalhatatik.

Kolozsm. e. k. feljogosítva éri magát az egyeztetés czéljából egy javaslatot tehetni; tudniük a véleményekilly állásában nem kíván sem a derékszékekhez sem a tisztséghez ragaszkodni, hanem egy merőben külön álló urbéri székét vél felállítandónak, mellynek elnöke a főtiszt vagy ennek törvényszerinti helyettese és tollvivője az urbéri tárgyakra nézt létesítendő jegyző levén, a bírák tételébe mind a törvényhatóságok a szabad választás, mind pedig a kormány a megerősítés által befolyának. A határozatás érvényességére öt tag jelenléte kiváratnák ugyan meg, de egyébiránt a választandó bírák száma hat volna, kik minden tisztujtáskor rendszeren újra választatván, megerősítés végett minden állomásra három három 's így összesen tizenhatszazegyed terjesztetnék föl, kikből a felsége aztán a hat bírót kinevezné. Az urbéri széknek e szerint leendő összealkottatása által úgy hiszi az aggodalmak megszünve lehetvén, egyszersmind az urbéri ügyek czélszerűbb és gyorsabb tárgyalása is eszközöltetnék, önkint értvén, hogy a tiszteknek is az egyes inkább politialis esetekre nézti hatósága ezentulra is fenmaradna.

Elnök: Méltóztassanak a'kk. és rr. ezen indítványt fontolóra venni, a különböző nézetek egyeztetve vannak benne. Erzsébetváros e. k. a közvetítő kolozsm. indítványt elfogadja.

Fogarásvidéke e. k. Mindkét részről felmerült aggodalmak megszüntetésére Kolozsm. e. köv. által előadott indítványt szóló mint követ, kit utasítás köt, nem helyeselheti, mert utasítása szerint az urb. bíráknak megyei birtoksákból kell szabadon választatni; azonban azon esetre, ha kisebbségben marad, Kolozsm. k. véleményéhez fog járulni.

Vizakna e. k. véleménye kolozsmegyei csak imént felhozott indítványhoz járul, azon módosító hozzáadással mindazáltal, hogy engedjünk e bírák választására magának az urbéres néposztálynak is, mellyet úgy is idővel polgárosítani szándékunk, befolyást. Szóló ez okból bátor ajánlani, miszerint azon közgyűlésre, mellyen az urbéri széki bírák fognak választatni, minden urbéres község küldjön két választó követet, (hangos, rozsl. kiállítás, más oldalról, helyes!) kik a megyei nemes választókkal együtt választászik az urbérszéki bírákat. Ezen illykép választandó bírákban fog aztán az urbéres is igazán bízhatni, mert az illyekből alkotandó urbériszék az aristokratia iránti előhajlamáról nem gyanusíthatnák.

Marosvásárhely e. k. röviden pártolja Hunyadmegyét Kolozsm. köv. 's Dobokam. főispánja módosításával. Egy k. tb. Kolozsmegye indítványát Dobokam. főisp. módosításával elfogadja; csak azt tenné még hozzá, hogy mivel megtörténhetnék, hogy a főispán távollétében egyik főbíró sem jelenhetnék meg, például országgyűlésen levén vagy egyéb elfoglaltsága miatt, alispánok 's követező alkirálybírák is pótolhassák helyüket. Egy i t e l o m e s t e r Kolozsm. indítványát pártolja Dobokam. főisp. módosításával.

Tordam. e. köv. küldöji minden esetre két megyei bíróságot kívánnak, első bíróság gyanánt a szolgabíró határozna csak az uri szolgálat iránti kérdések elintézésére; második bíróság lenne aztán az, mellyet Kolozsmegye indítványozott, t. i. a főispán elnöklése alatt egy főbíró és hat a megye által választott 's a felsége által megerősített bíró.

Felsőf. e. köv. Nem kerülhetihogy némelly megjegyzést ne tegyen Szehenszék követe tegnap e helyen mondott beszédére; különösen annak végire, midőn a követ ur, szóló követ társa és Küüllőmegye követe nyilatkozatára azon okból tett ellenmondás, mintha ok csak ex incidenti kívántak volna a 7. bíró, 7. falu, és szebeni közönség jószágaira nézve országos határozást eszközölni. Mire nézve a t. követ ur tulajdon fegyverét felhasználva, küldői nevében ezennel szóló mond ellene a követ ur indítványának, és azt bátorodik állítani, hogy épen a követ ur kíván ezen tárgyakban ex incidenti egy oly határozást hozatni, melly azon kérdésbe vág belé, hogy az említett jószágok, mellyeket a nemes szász nemzet mint nemesi jószágokat bir, millyenek a regius funduson nem létezhet-

nek, ennekutána is törvénytelenül maradjanak szász jurisdictio alatt. Egyébiránt elnök ö nmlgának a szehenszéki követ indítványára tegnap tett nyilatkozatát úgy értve, hogy ö nmlga azon kérdést, hogy az említett jószágokon támadható urbéri keresetekben kik legyenek a bírák, későbbre fogja kitűzni, fentartja jogát, hogy akkor e tárgyhöz bővebben szólhasson.

Egy kh. Főkelleke egy alkotandó törvénynek, hogy a mennyire lehet, közakarát kifolyása legyen. Mivel szóló ez elvet a kolozsm. indítvány által megközelítve 's az ellenvéleményüket is megnyugtatta látja, úgy a mint Dobokam. főisp. kívánja módosítani, elfogadja.

Udvarhelyszék e. k. most is a biz. elvei mellett szavaz. Egy gr. k. h. Midőn a tárgy már minden oldalról annyira meg van vitatva, hogy valami új védokot felhozni már alig lehetne, hosszas ismétlésekkel nem akarja a'kk. és rr. türelmét fárasztani. Pártolja Hunyadm. indítványát, mellyben mind a földesur, mind a paraszt érdekeit biztosítva látja 's melly által a burokratia működésének semmi alkotványellenes részes nem nyílik, erről a tanácskozás folyama alatt leginkább meggyőződött. Mind a mellett Kolozsm. k. javaslatát czélszerűségénél fogva pártolja Dobokai főisp. módosításával 's egyszersmind kéri elnök ö nmlgát: méltóztassék már e tárgyakban enunciiálni. Elnök: Már kijelentette, hogy a tárgy minden oldalról meg van vitatva. Ha lemondanak szavukról a' kik fel vannak jegyezve, kész a tanácskozás eredményét kimondani.

Kolozsm. e. k. Kétszeri nyilatkozatára tett ellenvételeket mellőzi, csak a tárgyhöz szól röviden. Három indítvány áll, ugymond előttünk: egyik Dobokam. követeé, melly szerint a főispán elnöklése alatt és egy választott urbéri jegyző mellett 3 gener. szék bíró ítélne az urbéri perekben, a három közt ez legjobb; másik Hunyadm. indítványa, melly szerint a tisztek bíráskodnának, és a harmadik azon szükségben segítő indítvány, mellyet szóló követ társa indítványozott azon esetre, ha Doboka megye követeé el nem fogadtatnék. -- Követtársa azért tette indítványát, hogy a tisztek bíráskodó hatalma megátoltassék. E javaslatot Dobokai főisp. is pártolta, de oly módosítással, melly az egész javaslatnak élet veszi ki, mert a módosítás szerint a tisztek befolyással bírandnak az illető székekre, és így elvesztjük azt, a mit megnyerni kívántunk. Ha Doboka javaslata elesik, pártolja követtársát, Dobokai főisp. urnak csupán azon módosításával, miszerint 18 egyed választatván 6 erősítessék meg.

(Sokan enunciatiót sürgetvén elnök ö nmlga egyenkint szólította fel a szónokokat lemondanak e szavukról? nem mondtak le.)

TARSULATI ELET.

A TISZAVÖLGYI TÁRSULAT központi választványa elhatározá: miszerint f. évi július elsőjére sz. kir. Debreczen városába kitűzött nádori bírósági megjelenési határnapot megelőzőleg Polgáron (Szabolcs vgyében) f. évi június hó 26ik napján egy választványi ülés tartassék, mellynek az összes társulat közös érdekeit egyes osztályok érdekeivel és kívánataival egybevetve 's ezekhez képest az ügy eddigi menetelének figyelembe vételével a társulat részéről a nádori bíróság elibe benyújtandó alapkérelem főbb pontjai iránti tanácskozás leendő főtárgya. — Mellyre annál fogva a választvány tartása helyéhez közelebb lakó központi választványi tagok, úgy a vidéki érdekek képviselése tekintetéből minden egyes osztály elnökei és igazgatói összehívassanak; hogy az említett igen fontos ügy, minden érdekeltség lehető meghallgatásával 's az összes társulati viszonyokkal egyezőleg intézethessék el erre való megjelenés annál inkább szükséges, mivel azon tanácsközvány jelenleg valamint az összes társulat, úgy az egyes osztályokra életkérdésképen tekintendő.

KÜLFÖLD.

AMERIKA. Mart 31kén Taylor tábornok oly tartalmu nyilatkozványt bocsátott a mexicóiakhoz, miszerint ugyan eddigelő tartózkodott a hadi terheknek a lakosokra rovatásától, mivel remélte, hogy az utóbbiak sem legesen viselendik magokat; miután azonban tapasztalá, hogy kisebb seregesapatit 's lelmi küldeményeit a lakosok megtámadják 's utóbbiakat elszakmányolják, elhatározta magában szigoru bánásmóddhoz nyulni, mivel a szelidet a mexicóiak nem méltányolják. Ennek következtében kárpótlást követel az elfogott lelmi készletekért. A kárt meg fogja becsülneni, 's vagy pénzben vagy termékekben Tamaulipas, Ujleón és Cohahuilla statusok által megtérítetté.

Az egyesült statusok most komolyan veszik a panamai tengerszoros-átvágás ügyét 's ezzel, csak a lehetőség meglegyen, a létesítést is biztosnak tekinthetni, 's már is előre álmodhatni azon áldásokról, mellyek a két világtenger szándokolt összeköttetéséből származandnak.

Montevideóból azon fontos tudósítás érkezett, hogy a mint Rivera Maldonadóból Montevideóba visszaérkezett, magát az angolfrancia parancsnokok ótalma alá helyzetendő, ezek őt családosul Martin Garcia szigetre vitették, hol azóta mint a brit és francia követek foglya tartózkodik. — Ujyorki levelek szerint a keleti tudományok jeles avatottja 's Hafiz perza költő fordítója, Caleb Lyon, lyondalei születés, egyesült statusi consulla nevezetett Shanghaibe — Chinában.

SPANYOLORSZÁG. Rodil tábornok maj. 15kén érkezett Madridba. Ugyanazon nap Salamanca miniszter társai tanácsára, Pardóba a királyhoz ment kéri azt: látogtató meg a királynőt Aranuejzen, mielőtt az a várat elhagyná! Küldetésének erdvénye még nem tudatik.

Maj. 17kei madridi tudósítások szerint a királynő aranueji nyári várában mulatott 's kirándulásiban, miknél mindig maga kormányozta kocsilovait, már kétszer életveszélyben forgott, és pedig először, mivel nagyon közel járt bizonyos folyóhoz, másodsor midőn koesija egy fához csapódott.

Egy cataloniai levél szerint majus 12kén Olete közelében komoly ütközet fordult elő, mellyben a királyi seregek a fölkélok csapatai előtt hátrálni kényszerültek.

PORTUGÁLIA. Portugál legujabb tudósítások szerint a portói junta határozottan visszautasítá az angol megbízott Wylde ezredes által dona Mária da Gloria nevében áthozott ajánlatokat. Mig a több hónap óta Portugáliában dühöngő polgárháboru a királyi hatalmat 's dona Maria trónját egyenesen nem fenyegeté, nem volt semmi ok a négyes szövetség szerződvénypontjait alkalmazni; de az utolsó események után elégséges ok van azt hinni, hogy ezen pontok végre fognak hajtatni 's hogy azon szerződvényalkvó felei — a nagy hatalmak, rendszabályokat hozandnak az említett polgárháboru megszüntetése 's a királynői tekintély visszaállítására. Midőn az alkudozási pontoknak a portói junta részéről visszavetése után azon hir terjedt el, hogy Anglia tetteleg szándékozik közbejárulni, megkezdődék a szökés a zendülők seregében 's nagyobb számu miguelisták tüstint Saldanhához pártoltak által. Két nemzetőrségi zászlóalj Lamego és Rezuából, mellyek eddigelő a juntának engedelmeskedtek, Vizanba jöttek hódolással a királynő tábornokinak. Így szólnak a még nem egészen hiteles hírek.

Rogueras tábornok, ki engedelmet nyert hazájába visszatérhetésre, maj. 16kán állítólag Cadizba érkezett. Az ismértes kalandor Mitley, kit Isturiz minisztersége száműzött volt, maj. 15kén, visszatérési útjában Spanyolország felé, Bayonneba érkezett. Izabella királynő istállóiban 8 pompás arab lóra készítettett hely, mellyeket Lajos Fülöp király küldött ő felségének ajándokul.

A két alkudozó, Wylde ezredes és Espana marquis, nyolcz napi fáradozásuk után, mellyel a portói juntát a békülesí egyezvény elfogadására birni iparkodtak, siker nélkül kényszerültek visszatérni. A junta valósággal azon föltételeket tevő, mellyeket nemrég a párisi journ. d. Débats közölt. Biztosítékot kíván t. i. a lissaboni kormány armányai és szöszegékenysége ellen, hogy kezességül: a lissaboni őrség fele a junta seregeiből álljon, a kortesválasztások alatt a most fegyverben álló septembristák hatalma változatlanul maradjon. Sürgeti továbbá a junta, hogy a királynő mindazon adósságokat, mellyeket a néppárt utóbbi hat hónap alatt tett, az országos adósság részeül ismerje, a junta által osztogatott czimeket, méltóságokat, tisztségeket 'stb. megerősítse 's haladási szellemű miniszterségeket nevezzen ki. A Times lissaboni levelezője „hiteles kulföböl akarja tudni, hogy a Lissabonban létező angol diplomaták (Seymour 'stb.) elhatározzák, mikép az eredeti kurtbejárulási föltételekhez erősen ragaszkodván, a juntát kényszeríteni fogják engedelmességre a portugál királynő iránt. — Ugyanazon lap egyik levelezője szerint dom Miguel Portóban tartózkodik, 's neki (a levelezőnek) mutatták is a házat 's bizonyára — ugymond — valami titkos személy van ott elrejtve. Hahogy Povoas 's más egykori miguelista tisztek nem hajlók ismét életök és vagyonukat az abszolút királyságerért kockáztatni, hanem inkább a folyamatban levő egyezkedések útján előbbi hivatalaik 's állomásaikba vissza kívánnak jutni: akkor dom Miguel, ha kiszállott is Portóban, nem sokára, mindenesetre vissza fog térni. — Viana erősséget a junta serei csakugyan elfoglalták.

A portói junta hallomás szerint megparancsolá Sa da Bandierának, hogy a királyi seregek kötétt fegyverszünetet bontsa fel. Vinhaes tábornok testvére, ki Trason Montesben tökéletes vereséget szenvedé spanyol földre menekült; legénysege azonban kénytelen volt a fegyvert lerakni, mielőtt a határt átlépheté! — Portóban tökéletes nyugalom és csend uralkodik. De mihelyt a junta egy olyan szerződést fogadna el, melly a hadseregnek 's a népség demokrata részének nem tetszenék, tüstint komoly békezavarástól lehetne tartani.

ANGLIA. Maj. 16kán Dublinban, 66 éves korában meghalt az irlandi alkirály, Besborough gróf, feje a Ponsonby családnak, whig a régi iskolából, köz és magányéletben igen tisztas emlékezetű férfi. — Tizennégy fija és leánya volt, örökös e peerzimének legidősb fija, eddigelő viscount Duncannon, született 1809. — Besborough gróf helyébe Clarendon lord nevezetett ki irlandi helytartóul. Clarendon lord ugyanaz, ki Villirs György név alatt angol követ volt Spanyolországban, legutóljára kereskedelmi miniszterségi tárczát viselt s ezen tulajdonságban Labouche-re által helyettesített. Utóbbinak irlandi statustikári helyére még nincs kijelölt.

FRANCIAORSZÁG. Maj 21kén fogadta a király nagy ünnepélyességgel Narvaez tábornokot, mint követét a spanyol udvarnak. Narvaez tábornok ugyanaz nap a kir. családnak is be lön mutatva.

Don Enrique spanyol infans nős és kíséretetül közönséges postakocsin Marseilleből Bayonneba utazott. Pénzfórási e szerint egy látszik nagyon szűkek. Krisztina királynővel állítólag mégis csak beszélt Toulonban. — Mehemet Ali Franciaországba utazása legújabb hírek szerint csak jövő esztendőben történik meg. — Pomare taiti királynő Franciaország közbejárását kérte, s máris egy gő-

zös ment Rujateába, öt Papeitibe szállítandó. E közben a királynő Mooreában tartózkodott, hol a kormányzóval értekezése volt.

Strassburgból megnyugtató hírek érkeznek az élelemszer ügyet illetőleg s a néposztályok felizgatott kedélyei mindinkább esendesülnek. Egész Elsassban — így szól a tudósítás maj. 22kéről — e héten igen nagyon esőkentek a gabnáarak; a piacok mint bármely hó évben el voltak látva gabnával, s a készletek nagy része eladatlanul maradt. A gabnár-csökkenéséről hasonló hírek érkeznek Németország különféle részeiből.

44ik szám.

É R T E S Í T Ó.

1847.

A' gőzösök járása júniusban 1847.

Pestről Bécsbe (valamennyi közállomásnak érintésével) mind enna p, indulás ideje déli 12 óra.

„ Pozsonyba, valamennyi közállomásnak érintésével, mindennap, páros számú keltével, egymint: Junius 2, 4, 6, 8kán s így tovább.

„ Gönyőig, valamennyi közállomásnak érintésével, mindennap, páratlan számú keltével egymint: Junius 1, 3, 5kán s így tovább.

Indulás ideje reggeli 5 óra. Ezen hajók, a Győr és Gönyő között, járókkal összeköttetésben vagynak.

„ Zimonyba hétfőn, Tittelnék lejárat- és Eszéknek felmenet-utoni érintésével.

„ „ kedden Eszéknek lemenet- és Tittelnék felmenet-utoni érintésével.

„ „ csütörtökön egyenesen oda és vissza.

„ „ pénteken, Tittelnék lemenet- és Eszéknek felmenet-utoni érintésével.

„ „ szombaton, Eszéknek lemenet- és Tittelnék felmenet-utoni érintésével.

„ Drenkovaig vasárnap és szerdán.

Az első gőzösöknek indulási idejök reggeli 5 óra.

Összeköttetési járásoK Konstantinápoly- és Odesszával:

Vasárnap, Május 2dik és 27kén a török részen Konstantinápoly- és Odesszával.

Nagyon kérelik az uti-podgyásznak a Bécsbe járandó hajókra legfeljebb déli 11 óráig, Pozsonyba, Gönyőre, és Pestről lefelé járandókra legfeljebb estve 8 óráig indulási nap előtt a hivatalban feladatása, minthogy a déli 11 óra után és illetőleg reggel a hajók elindulásuk előtt hozattak, csak a következő gőzössel szállíthatnak el, a hajókrá egyenes felhozás pedig épen azok indulása előtt nem engedethetik meg.

Pesten, június 1jén 1847. Gőzhajózási hivatal. 1—8

Hirdetvény.

A' bácsi kir. kincst. uradalmak számára következő fenyűfák szükségeseK:

A' szántórai uradalom részére:

12 db 10 ^o hossz. és vékony végénél 7—8" v. fa.	7—8"
6 " 9 ^o " " " " " " " " " " " "	6—7"
61 " 8 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"
114 " 7 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"
207 " 6 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"

A' apatini uradalom részére:

67 db 7 ^o hossz. és vékony végénél 6" v. fa.	5—6"
90 " 6 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"

A' sztapári uradalom részére:

2 db 11 ^o hossz. és vékony végénél 8—9" v. fa.	7—8"
79 " 10 ^o " " " " " " " " " " " "	7—8"
29 " 9 ^o " " " " " " " " " " " "	6—7"
76 " 8 ^o " " " " " " " " " " " "	6—7"
290 " 7 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"
51 " 6 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"

A' kúlai uradalom részére:

43 db 10 ^o hossz. és vékony végénél 7—8" v. f.	7—8"
53 " 9 ^o " " " " " " " " " " " "	6—7"
81 " 8 ^o " " " " " " " " " " " "	6—7"
198 " 7 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"
165 " 6 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"

A' palánkai uradalom részére:

24 db 10 ^o hossz. és vékony végénél 7—8" v. f.	7—8"
44 " 9 ^o " " " " " " " " " " " "	6—7"
124 " 8 ^o " " " " " " " " " " " "	6—7"
186 " 7 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"
191 " 6 ^o " " " " " " " " " " " "	5—6"

Ezen fencmüek szállítására, mely vagy uradalomként, vagy egészben elválhat, a zombori k. kincstári igazgatószeK-

nél f. évi június 17ig délelőtti 10 óráig írásbeli pécsetelt ajánlatok ezen felirással: „Szállítási ajánlat elfogadhatnak.

A' szállítandó fa ép, és minden hiány nélkül legyen, a' szálak hossza, csak a hasznavehető részekben rovatéktól rovatékig számítandó.

A' szállítást a' vállalkozó nevezetesen a' szántórai uradalom részére Davaeskaig, az apathini uradalom részére Monostorszeghig, és a' palánkai uradalom részére Palánkaig a' Dunán, a' sztapári uradalom részére pedig Kis-Sztapárig, s a' kúlai uradalom részére Kuláig a' Ferencz-csatornán maga költségén eszközölni, miért is a' csatornai szállításra nézve semminemű vám a' vállalkozótól nem fog követeltetni.

A' szállításnak nevezett helyekre folyó évi július 10ig kell történni, a' szállított fadarabok kellően megvizsgáltatni, és ha a' kikötött mineműséggel bírandanak, átvétetni, a' vállalkozó pedig legottan kielégítetténi fog.

Minthogy az ajánlatok felbontása után a' szerződés a' vállalkozó vagy annak meghatalmazottja által azonnal aláírandó lesz, ennél fogva az ajánlatok felbontásakor június 17én az ajánlattevő vagy személyesen, vagy az ajánlatban is megnevezendő (örvényes meghatalmazottja által Zomborban megjelenni, a' vállalkozó pedig 10 száztól bántpénzt letenni tartozik melly a' fának átadása után visszafizettetni fog. 1—3

Hirdetvény.

A' nagyméltóságú m. kir. udv. kamara rendelkezéséből az ó-budai koronai uradalom részéről ezennel közhírré tétetik, hogy f. e. június 1ső napján Ó Budán, június 2kán pe-

pid Budaeörsön fehér és veres uradalmi borok, edény nélkül kész pénzbeli fizetés mellett, a' szokott délelőtti órákban, nyilvános árverés útján el fognak adatni. — Venni kívánók tehát ezennel meghívotnak. 3—3

A' kir. magyar természettudományi társulat f. június hó 5kén délutáni 5 órákor, saját szállásán (egyetemi utca Almásyház 90 sz. a.) fogja évnegvedes közgyűlést tartani, mellyre a' tisztelt tagtárs urak minél számosabban megjelenni kéretnek. Kelt Pesten június 1jén 1847. Dr. Kovács Sebestyén Endre e. titoknok.

A' palotai állomástól Pestig f. e. majus 30kán esteli 7 órákor elveszett tárcza s mintegy 540. pft visszaadójának 100 pengő forint jutalom ajánlatik. A' becsületes megtaláló jelentheti magát a' Jelenkor szerkesztő hivatalában. 1—2

Dunagőzhajózás a' löversenyhez.

Közkívánatnak hódolni akaró alulirt hivatal azon napokra, mellyeken a' löverseny tartatni fog, nevezetesen:

jun. 2dik, 6dik, és 9dik napjain

délutáni 2 órától egészen esti 6 óráig minden félórában egyegy gőzöst fog a' löversenyterhez legközelebb eső állomásig, a' cs. kir. szénaraktáron fölül eső pontig indítani, honnét a' versenytér távolsága igen csekély.

A' visszaindulás verseny bevégezte után kezdődik s három egymás után elinduló gőzön teljesítetik a' kirándultak visszazállítása.

Az oda- és visszamenetért egy hely ára 40 pengő krajczárra határozatott.

A' csupán oda- vagy csupán visszamenetre külön jegyek nem fognak adatni. Ennél fogva kéretnek a' t. ez. kirándulandók, hogy az oda menetre és visszajövetre kívántató jegyeket a' gőzösök alsó kikötési két kiadó helyein váltsák, honnét az indulás is történnedik, minthogy csak ilyen helyjegyekkel ellátott utazók bocsáthatnak a' gőzökre, s a' visszaindulásnál általában semmiféle jegyek nem fognak kiadatni.

Az előre nem látott netán közbejövendő akadályok esetében ezen gőzhajói kirándulás elmarad. Pesten majus 29kén 1847. A' dunagőzhajózási hivatal által. 2—3

Ujon nyitott könyvkereskedés Pécsett.

Van szerencsenek tisztelttel jelenteni, mikép a' nagyméltóságú m. kir. helytartótanács kegyes engedelmével itt helyben, főtéren, az „Ország Nádorhoz" címzett vendéglő mellett, Kör házában e' czim alatt:

„Reichard könyvkereskedése"

egy könyv-, zene- és szépmű kereskedést nyitottunk; raktárunkban a' magyar, német, francia s külföldi irodalom minden szaku válogatott művei, valamint a' legújabb megjelent munkák is t. láthatók. Azonkívül minden új zene- és szépműczikkekre nézve képesek vagyunk minden időben, azon esetben is, hogyha a' megrendelendő raktárunkban nem találatnák, határozott ár mellett, legrovidebb idő alatt a' t. ez. közönségnek megrendelés útján legpontosabban szállíthatni.

Együttal bátorokodunk, papiros-író és rajzeszközöinket, nemkülönböztetve finom festői szereinket s vonalozott ügyvivői könyveinket ajánlatni. Kegyes részvétért s bizományokért esedeznék. Pécs június 1. 1847.

Reichard testvérek „Reichard könyvkereskedése" czime alatt. 1—2

Hirdetvény.

A' nm. m. k. udv. kamara rendelkezéséből közhírré tétetik: hogy f. e. június 24ik napján, alább nevezendő királyi, és egyéb hasznavetelek, mellyeknek hasznabéri idejök f. e. oct. végével kitelendik, az óbudai koron. uradalmi főtisztviselői irodában, délelőtti órákban tartandó nyilvános árverés útján f. e. november hó 1ső napjától számítandó 3 egymás után következő évre a' legtöbbet igézőknek ujonan hasznabérbe fognak adatni, úgy mint:

- a) nagymarosi uradalmi vendégfogadó, és mécsárszék, hozzátartozó három darab 9°/₂ pozs. mérő alá való földdel, és egy kis réttel.
- b) A' nagymarosi uradalmi kereskedelmi bolt, lakással együtt.
- c) A' nagymarosi ezelőtt az erdőszeti tisztaláthoz tartozott gyümölcsös kert.

d) Az óbudai határban, sz.-endrei ut mellett létező uradalmi, ugynevezett Illéspatak-malom.

e) A' vissegrádi határban létező Lepenezvölgyi járdakötánya, mellynek köve, keménysége, s tartóssága miatt főleg ajánlható.

Bérleni kívánók 10 peentes bántpénzzel, és biztosítékul, vagy egy évi hasznabért kiegészítő öszszeggel, vagy azt kétszeresen fedező okiratokkal ellátva a' kijelölt napra meghívotnak. Az árverési és szerződési feltételek a' nevezett irodában előbb is megtekinthetők. — Árverés utáni ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. — Egyébírát ha az árverésnek eredménye a' kárminemű okok miatt el nem fogadhatónak találatnák, fenntartja a' kamrai uradalom magának azon jogot, az érintett árverési tárgyakkal maga tetszése szerint rendelkezni. 1—3

Hirdetvény.

A' márczari k. kamrai igazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy f. e. június 9kén (kilencedikén) a' rahói k. erdő és számtartói hivatalnál nyilvános árverés útján, titkos ajánlatok elfogadása mellett ujonan 1847. évi november 1től 3 évre bérbe fognak adatni:

- a) A' boeskorahói vendégfogadó és a' contractióknál, Krassaplesán, Derleházon, Ivancezen és Biliben tartandó koresmákkal a' bérlő tulajdon itálainak kimérési jogával.

b) Az akna-rahói vendégfogadó a' koresmáltatási joggal Vótisban, Bógdányban és Hulyban.

Bérleni kívánók szükséges bántpénzzel és elfogadható kötbérral valamint erkölcöségükrol s eddigi életmódjukrol szózó bizonyítványokkal ellátva a' kijelölt napra és helyre meghívotnak.

A' szerződési feltételek a' márczari k. kamrai igazgatóságnál és a' rahói erdő és szántvevői tisztségénél megtekinthetők. 3—3

Figyelmeztetés. Az iparműkiállítási díjosztás, még máig sem érkezvén meg az érdempénzek, június 2án meg nem tartathaték; azonban még e' vásár alatt bizonyosan megfogyván érkezni pézeink, a' kiosztás ünnepe június 13kára tüzetett. Ha kik a' vidékről érkezendő díjazottak közül a' határnapot Pesten meg nem várhatnák, méltóztásának a' jegyzői hivatalban akár megbízottaikat megnevezni, akár az iránt rendelkezni, hogy díjaik, illető hatóságok útján küldessenek meg. Majus 31. 1847. Elnöki meghagyásból Csanády jegyző.